

Sürdürülebilirlik, Toplumsal Katkı ve Sorumlu Yönetim Politikaları El Kitabı

www.tedu.edu.tr

İçindekiler

02 Kurumsal Çerçeve: Amaç, Kapsam, Ortak İlkeler ve Yönetişim
06 Topluma Katkı
07 Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim
08 İnsan Kaynakları ve Sorumlu İstihdam
09 Eşitlik, Çeşitlilik, Kapsayıcılık, Erişilebilirlik ve Ayrımcılık Yasağı
10 Ücret Eşitliği ve Eşit Değerde İşe Eşit Ücret
11 Ebeveynlik, Doğum ve Aile İzinleri
12 İnsan Hakları, Çocuk İşçiliği, Zorla Çalıştırma, Modern Kölelik ve Yüklenici Hakları
13 İklim Eylemi
14 Enerji Yönetimi ve Emisyon Azaltımı
15 Sorumlu Tüketim ve Kaynak Verimliliği
16 Su Yönetimi
17 Atık Yönetimi
18 Biyoçeşitlilik ve Ekosistemlerin Korunması
19 Sürdürülebilir Satın Alma
20 Sürdürülebilir Gıda
21 Sürdürülebilir Ulaşım ve Hareketlilik

Amaç ve Kapsam

Bu El Kitabı; TED Üniversitesi'nin çalışanlar, öğrenciler, tedarikçiler, hizmet sağlayıcılar, iş ortakları ve toplumla ilişkilerinde sürdürülebilirlik, eşitlik, insan hakları, çevresel sorumluluk ve hesap verebilirlik ilkelerini kurumsal bir çerçevede düzenler.

El Kitabı stratejik seviyede kurumsal çerçeveyi belirler. Teknik yöntemler, ISO standartları, bağımsız doğrulama, ölçüm kapsamı, bütçe, sorumlular ve takvim; risk, önemlilik, veri erişilebilirliği ve kurumsal kapasite gözetilerek ilgili prosedürler ve yetkili organlarca onaylanan uygulama planlarında düzenlenir. Temel haklar ve mevzuat yükümlülükleri bu kademelendirmeden etkilenmez. Tüm akademik ve idari birimler ile yerleşke faaliyetleri kapsam içindedir. Bağlı kuruluşlar, yükleniciler ve tedarikçiler risk ve etki düzeyleri ölçüsünde kapsama alınır. Yürürlükteki mevzuat ve TED Üniversitesi'nin ilgili kurum içi düzenlemeleri birlikte uygulanır.

Ortak İlkeler ve Yönetişim

Bu El Kitabında yer alan politikalar; Üniversitenin stratejik planı, eğitim-öğretim, araştırma ve topluma katkı misyonları ile bütünleşik kalite güvence sistemi kapsamında yönetilir. Birleşmiş Milletler'in Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına katkı sağlayan faaliyetler, üniversitenin eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet misyonları kapsamında, disiplinlerin niteliği ve toplumsal ihtiyaçlar gözetilerek desteklenir.

Sürdürülebilirliğin eğitim programları ve öğrenme deneyimleri ile bütünleştirilmesi; öğretim üyeleri ve öğrencilerin disiplinler arası çalışmalar, araştırmalar, yenilik faaliyetleri, topluma hizmet uygulamaları ile ulusal ve uluslararası ortak projeler geliştirmeleri teşvik edilir.

Bu kapsamda uygun fon, altyapı ve iş birliği olanaklarına erişim desteklenir; toplumsal paydaşlarla bilgi ve deneyim paylaşımı, yaşam boyu öğrenme ve ortak çözüm geliştirme süreçleri güçlendirilir. Faaliyetlerin ilgili amaç ve hedeflerle bağlantısı, akademik niteliği, öğrenmeye katkısı ve beklenen toplumsal veya çevresel yararı üzerinden değerlendirilir; sonuçlar kurumsal izleme, sürekli iyileştirme ve raporlama süreçlerine dâhil edilir.

Yönetişim mekanizması; açık görev ve sorumluluk dağılımı, iç ve dış paydaşların katılımı, veriye dayalı karar alma, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerine dayanır.

Ortak İlkeler

Hukuka uygunluk, insan onuruna saygı ve canlıya zarar vermeme.

Eşitlik, kapsayıcılık, erişilebilirlik ve misilleme yasağı

Önleme, ihtiyat, yaşam döngüsü ve sürekli iyileştirme

Ölçülebilir hedef, karşılaştırılabilir veri ve kanıta dayalı karar

Şeffaflık, paydaş katılımı, hesap verebilirlik ve doğrulanabilir beyan

Roller ve Sorumluluklar

Rektörlük	Politikaların kurumsal önceliklerle uyumunu ve gerekli kaynakların planlanmasını gözetir. Politika, plan ve kaynak kararları Üniversitenin yetkili organlarınca, mevcut görev ve yetki düzenlemeleri çerçevesinde alınır.
Topluma Katkı, Strateji ve Kaliteden Sorumlu Rektör Yardımcılığı	Bu El Kitabı kapsamındaki çalışmaların stratejik planlama, kalite güvencesi, toplumsal etki ve öğrenci deneyimi süreçleriyle bütünleşmesini sağlar. Birimler ve komisyonlar arasındaki koordinasyonu yürütür; izleme ve değerlendirme sonuçlarından hareketle geliştirilen önerileri ilgili karar mercilerine iletir.
Genel Sekreterlik	İdari düzenlemelerin, hizmetlerin, altyapı ve operasyonel süreçlerin bu politikalar doğrultusunda idari birimler tarafından yürütülmesini sağlar.
Topluma Katkı ve Sürdürülebilirlik Komisyonu	İlgili birimlerin ve paydaşların katkısıyla öncelikli çalışma alanlarını ve ortak eylem önerilerini değerlendirir; uygulama sonuçlarını gözden geçirir ve iyileştirme önerileri geliştirir.
Kurumsal Gelişim Ofisi	Politika hedeflerinin stratejik plan ve performans göstergeleriyle ilişkilendirilmesini, ortak izleme yöntemlerinin geliştirilmesini, kurumsal verilerin analizini ve sonuçların raporlanmasını koordine eder.
Kalite Komisyonu	Bu El Kitabı kapsamındaki politika ve uygulamaları kalite güvencesi çerçevesinde değerlendirir; izleme bulguları ve paydaş geri bildirimleri doğrultusunda sürekli iyileştirmeye yönelik öneriler geliştirir. Stratejik plan hazırlama dönemlerinde ilgili bulgular Stratejik Plan Hazırlama Komisyonunun çalışmalarına girdi oluşturur.
Akademik ve İdari Birimler	Kendi görev alanlarındaki politikaların uygulanmasından, eylem planlarının hazırlanmasından, kaynak ihtiyaçlarının belirlenmesinden ve uygulamaya ilişkin veri ve kanıtların doğru bir şekilde aktarılmasından sorumludur.
Kurumsal İletişim Müdürlüğü	Kamuya açıklanan bilgilerin tutarlılığını ve erişilebilirliğini; Bilgi Sistemleri Başkanlığı ise kayıtların erişim, saklama ve bilgi güvenliğini destekler.

Paydaş Katılımı ve Kararların İzlenebilirliği

Öğrencilerin, çalışanların, mezunların ve ilgili dış paydaşların görüşleri; danışma kurulları, temsil mekanizmaları, anketler, odak grup görüşmeleri ve ortak çalışma toplantıları aracılığıyla planlama ve değerlendirme süreçlerine dâhil edilir. Geri bildirimlerin hangi kararlara ve iyileştirmelere yansıdığı kayıt altına alınır; sonuçlar ilgili paydaşlarla paylaşılır.

Gözden Geçirme ve Sürekli İyileştirme

Politikalar, Planla–Uygula–Kontrol Et–Önlem Al döngüsüyle işletilir. Yıllık eylem planlarında hedefler, faaliyetler, sorumlular, kaynaklar, takvim, riskler ve performans göstergeleri belirlenir. Uygulama sonuçları tanımlanan izleme takvimine göre değerlendirilir. Hedeflerden sapmalar ve gelişim ihtiyaçları için sorumlusu ve tamamlanma tarihi belirlenmiş iyileştirme kararları alınır; kararların uygulanması ve beklenen sonucu üretip üretmediği izlenir.

Değerlendirme sonuçları, yetkili mercilerin değerlendirmesinin ardından, kişisel ve gizli bilgiler korunarak sürdürülebilirlik raporu ve ilgili kurumsal iletişim kanalları aracılığıyla paylaşılır.

01 | Topluma Katkı

Amaç ve Kapsam:

Bu politika Üniversitenin yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde toplumla kurduğu eğitim, araştırma, hizmet, gönüllülük, kültür ve ortaklık faaliyetlerini kapsar. Üniversite toplumsal katkıyı tek yönlü yardım veya etkinlik sayısı olarak değil; karşılıklı öğrenme, ortak sorun çözme, kapasite geliştirme ve kalıcı toplumsal değer üretme süreci olarak ele alır.

Bu kapsamda;

- Toplumsal katkı faaliyetleri; paydaşlarla belirlenen ihtiyaçlar, karşılıklılık, ortak tasarım, etik katılım ve erişilebilirlik temelinde yürütülür. Dezavantajlı grupların hakları, kişisel veriler ve gönüllülerin güvenliği gözetilir. Yararlanıcı olarak tanımlanan kişi ve grupların görüşleri planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarına dâhil edilir.
- Ortaklıklarda amaç, sorumluluk, kaynak ve beklenen sonuçlar faaliyetin ölçeğine uygun, izlenebilir biçimde belirlenir. Süreklilik taşıyan veya önemli sorumluluk doğuran ortaklıklar yazılı çerçeveye bağlanır.
- Araştırma, sektör iş birlikleri, fikrî mülkiyet ve girişimcilik yoluyla bilginin toplumsal faydaya dönüşmesi desteklenir; bilimsel bağımsızlık, araştırma etiği ve kamu yararı korunur.
- Faaliyetlerin toplumsal sonuçları, paydaş geri bildirimi, kapasite gelişimi ve süreklilik bakımından yıllık değerlendirilir; önemli ortaklıklar, sonuçlar ve iyileştirme alanları kamuya açık raporlanır.

02 Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim

Amaç ve Kapsam:

Bu politika, lisans ve lisansüstü programlar ile yaşam boyu öğrenme, öğrenci projeleri, araştırma, kampüs deneyimi ve toplumla paylaşılan eğitim faaliyetlerini kapsar. Üniversite sürdürülebilir kalkınma için eğitimi yalnız belirli derslerin konusu değil, bütün öğrencilerin eleştirel düşünme ve sorumlu eylem yetkinliğinin bir parçası olarak kabul eder.

Bu kapsamda;

- Sürdürülebilirlik bilgisi, sistem düşüncesi, etik muhakeme ve sorumlu eylem yetkinlikleri; disiplinlerin niteliğine uygun öğrenme çıktıları, içerik, öğretim ve değerlendirme yöntemleriyle eğitim süreçlerine entegre edilir.
- Tüm öğrencilerin ders, proje, araştırma ve kampüs uygulamaları yoluyla sürdürülebilirlik öğrenme fırsatlarına erişimi güvence altına alınır.
- Öğretim elemanlarının sürdürülebilirlik konularını derslerine güvenilir ve pedagojik olarak uygun biçimde entegre edebilmeleri için kaynak, eğitim ve iş birliği olanakları desteklenir.
- Toplumsal ve çevresel sorunlara yönelik öğrenme uygulamalarında paydaş hakları, etik, güvenlik, karşılıklılık ve elde edilen bilginin sorumlu kullanımı gözetilir.
- Programların sürdürülebilirlikle ilişkisi ve öğrencilerin öğrenme deneyimi akademik kalite süreçlerinde yıllık değerlendirilir; ilerleme ve gelişim alanları kamuya açık raporlanır.

03 İnsan Kaynakları ve Sorumlu İstihdam

Amaç ve Kapsam:

Bu Politikanın amacı; TED Üniversitesi'nin akademik ve idari insan kaynakları süreçlerinin mevzuata, Üniversitenin stratejik hedeflerine ve kurum değerlerine uygun; liyakat, eşitlik, adalet, şeffaflık, çeşitlilik, kapsayıcılık ve çalışan refahı ilkeleri doğrultusunda yürütülmesini sağlamaktır. Bu politika; adayların kuruma erişiminden işe alım ve görevlendirmelerine, oryantasyondan mesleki gelişime, performans ve kariyer yönetiminden çalışma ilişkisinin sona ermesine kadar bütün insan kaynakları süreçlerini kapsar.

Bu kapsamda;

- İnsan kaynakları süreçleri; kurumsal ihtiyaçlar, yetkinlik, liyakat, eşitlik ve şeffaflık temelinde, önceden belirlenmiş nesnel ve denetlenebilir ölçütlerle yürütülür.
- Çalışanların oryantasyonu, mesleki gelişimi, katılımı ve refahı desteklenir; insan onuru, akademik özgürlük, özel hayat ve güvenli çalışma koşulları korunur. Ayrımcılık, taciz, yıldırma, şiddet ve hak arama nedeniyle misillemeye izin verilmez.
- Nitelikli insan kaynağının kazanılması ve geliştirilmesi, çalışan bağlılığının desteklenmesi, sürdürülebilir, güvenli ve kapsayıcı bir çalışma ortamının oluşturulması esas alınır.
- Performans yönetimi yalnızca değerlendirme değil, gelişim ve sürekli geri bildirim aracı olarak ele alınır. Performans değerlendirmeleri görevin niteliğine ve nesnel kanıtlara dayanır; sonuçlar çalışanla paylaşılır ve itiraz hakkı sağlanır. Çalışan ve aday verileri hukuka uygun, gizli ve güvenli biçimde yönetilir.
- İlgili yöneticiler, İnsan ve Kurumsal Kültür Başkanlığı ve üst yönetim kendi yetkileri çerçevesinde uygulamayı gözetir. İnsan kaynakları sonuçları düzenli değerlendirilir ve kişisel veriler korunarak raporlanır.

04 Eşitlik, Çeşitlilik, Kapsayıcılık, Erişilebilirlik ve Ayrımcılık Yasağı

Amaç ve Kapsam:

Bu Politikanın amacı; TEDÜ'de, üniversite yaşamının tüm alanlarında eşit fırsatların sağlanması, ayrımcılığın önlenmesi, çeşitliliğin desteklenmesi, kapsayıcı bir öğrenme ve çalışma ortamının oluşturulması ve erişilebilirliğin geliştirilmesini güvence altına almaktır. Politika, TED Üniversitesi'nin akademik, idari ve sosyal yaşamının tüm alanlarını kapsar. Üniversite, farklılıkların akademik kaliteyi ve kurumsal öğrenmeyi güçlendirdiğini kabul eder; herkesin haklara, kaynaklara ve fırsatlara adil biçimde erişebilmesini amaçlar.

Bu kapsamda;

- Öğrenci kabulü, eğitim-öğretim, araştırma, işe alma, görevlendirme, ücretlendirme, terfi, kariyer gelişimi, performans değerlendirme, öğrenci hizmetleri ve diğer Üniversite faaliyetlerinde cinsiyet, yaş, engellilik, sağlık durumu, ırk, etnik veya ulusal köken, dil, din veya inanç, siyasi görüş, medeni durum, sosyoekonomik durum veya hukuken korunan başka bir temelde doğrudan ya da dolaylı ayrımcılığa izin verilmez.
- Fiziksel ve dijital ortamlar, eğitim materyalleri ve hizmetlerde erişilebilirlik ve evrensel tasarım gözetilir. Makul düzenleme talepleri zamanında ve ihtiyaç temelinde değerlendirilir; karşılanamayan talepler için gerekçe, alternatifler ve başvuru yolları bildirilir.
- Taciz, yıldırma, nefret söylemi, dışlama ve misillemeye izin verilmez. Bildirimler gizlilik, tarafsızlık, adil dinlenilme ve kişisel verilerin korunması esaslarıyla ele alınır; gerekli koruma, destek ve düzeltme süreçleri işletilir.
- Eşitlik ve kapsayıcılık tüm birimlerin ortak sorumluluğudur; hizmet sağlayıcıların ilgili yükümlülükleri gözetilir. Uygulamalar düzenli izlenir, ihtiyaçlara göre iyileştirilir ve kişisel veriler korunarak raporlanır.

05 Ücret Eşitliği ve Eşit Değerde İşe Eşit Ücret

Amaç ve Kapsam:

Bu politikanın amacı; TED Üniversitesi'nde ücret ve yan hakların belirlenmesini, uygulanmasını, ücret artışlarına ilişkin kararların objektif, adil, şeffaf, tutarlı ve işle ilgili kriterlere dayalı yürütülmesini ve karşılaştırılabilir iş grupları için ücret farklılıklarının önlenmesini düzenlemektir. Bu politika, akademik ve idari çalışanların temel ücret, ek ödeme, yan hak, prim, görev tazminatı ve ücret artışları süreçlerini kapsar.

Bu kapsamda;

- Ücret ve yan haklar; görevin niteliği, sorumluluk, nitelik, deneyim, yetkinlik, performans ve çalışma koşulları gibi nesnel, işle ilgili ölçütlerle belirlenir. Aynı veya eşit değerde işlerde ayrımcı ya da nesnel gerekçeyle açıklanamayan ücret farklılıklarına izin verilmez.
- Gebelik, ebeveynlik ve bakım sorumlulukları, makul düzenlemeler ve iyi niyetli şikâyetler ücret veya kariyer kararlarında olumsuz ölçüt olamaz. Çalışma biçimi, nesnel gerekçe olmadan düşük ücretlendirme aracı olarak kullanılamaz.
- Çalışanların açıklama ve itiraz talepleri değerlendirilir. Ücret eşitliği dönemsel incelenir; açıklanamayan farklar için neden analizi ve takvimli düzeltici faaliyetler yürütülür.
- Ücret verileri gizlilik ve kişisel veri kurallarıyla korunur; gizlilik eşitsizliklerin giderilmesini engellemez. İlgili birimler ve üst yönetim uygulamayı gözetir; yöntem, kapsam ve toplulaştırılmış sonuçlar kurumsal raporlamaya dâhil edilir.

06 Ebeveynlik, Doğum ve Aile İzinleri

Amaç ve Kapsam:

Bu politika; gebelik, doğum, babalık, evlat edinme, süt izni, ücretsiz izin, bakım sorumlulukları ve izin sonrası işe dönüşle bağlantılı hak ve uygulamaları kapsar.

Bu kapsamda;

- Ebeveynlik ve bakım haklarının mevzuat ve Üniversitenin sağladığı daha ileri haklar doğrultusunda, erişilebilir ve ayrımcılıktan uzak kullanılması sağlanır.
- Analık izni, babalık izni ve doğumla bağlantılı diğer haklar çalışanın tâbi olduğu güncel mevzuat ve Üniversitenin sağladığı daha ileri haklar gözetilerek uygulanır.
- Çalışanlar izin ve işe dönüş koşulları hakkında zamanında bilgilendirilir; sağlık verileri ve mahremiyet korunur. Gebe ve emziren çalışanlar için gerekli iş sağlığı ve güvenliği düzenlemeleri yapılır.
- İzin kullanımı ve aile durumu işe alım, ücret, performans, terfi, sözleşme veya iş güvencesinde olumsuz sonuç doğuramaz. Hizmet planlaması izin hakkını engelleyemez; izin kullanmama yönünde baskı ve misilleme kabul edilmez.
- İşe dönüşte aynı veya eşdeğer görev ve kazanılmış haklar korunur; gerekli uyum, eğitim ve makul düzenlemeler sağlanır. İzin uygulamaları düzenli değerlendirilir; kişisel veriler korunarak gerekli iyileştirmeler yapılır.

07 İnsan Hakları, Çocuk İşçiliği, Zorla Çalıştırma, Modern Kölelik ve Yüklenici Hakları

Amaç ve Kapsam:

Bu politika, Üniversitenin kendi faaliyetlerinin yanı sıra satın alma, inşaat, güvenlik, temizlik, yemek, bakım, bilgi teknolojileri ve diğer dış kaynak hizmetleri dâhil olmak üzere iş ilişkisi kurduğu tarafları kapsar. Üniversite insan onuruna aykırı çalışma biçimlerine karşı sıfır tolerans yaklaşımını benimser ve riskin yalnız doğrudan çalışanlarda değil, tedarik zinciri ve alt yüklenicilerde de ortaya çıkabileceğini kabul eder.

Bu kapsamda;

- Üniversite faaliyetlerinde çocuk işçiliği, zorla çalıştırma, borca bağlı çalıştırma ve çalışanların hareket özgürlüğünün kısıtlanması dâhil olmak üzere insan haklarına aykırı hiçbir uygulama kabul edilmez.
- Öğrenci çalışanlar, stajyerler ve dış kaynak çalışanlarının ücret, çalışma süresi, izin, iş sağlığı ve güvenliği, ayrımcılık yasağı ve şikâyet hakları korunur. Erişilebilir bildirim kanalları ve misillemeye karşı koruma sağlanır.
- Tedarikçi ve hizmet sağlayıcılarla ilişkilerde insan haklarına yönelik riskler değerlendirilir; iş gücü yoğun hizmetlere öncelik verilir. Kontrollerin kapsamı, belirlenen risklerin düzeyi ve kurumsal kapasite dikkate alınarak belirlenir. Bu süreçlerde çalışanların güvenliği, bildirimde bulunan kişilerin kimlikleri ve bildirimlerin gizliliği korunur.
- İhlallerde mağdurun güvenliği, haklarının iadesi ve telafi önceliklendirilir; takvimli düzeltmeler doğrulanır, ağır veya giderilmeyen ihlallerde yaptırım ve sorumlu ilişki sonlandırma değerlendirilir. Önemli riskler ve sonuçlar yıllık raporlanır.

08 İklim Eylemi

Amaç ve Kapsam:

Üniversite, iklim eylemini, eğitim, araştırma ve toplumsal sorumlulukla bağlantılı kurumsal bir risk ve etki alanı olarak ele alır. Politika, yerleşke faaliyetlerinden ve değer zincirinden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının azaltılmasını, iklim risklerine uyumu ve paydaşların iklim eylemine katılımını kapsar.

Bu kapsamda;

- İklim değişikliğini azaltmak ve etkilerine uyum sağlamak amacıyla bilimsel temellere dayalı, ölçülebilir ve zamana bağlı hedefler belirlenir. İklim değişikliğiyle ilişkili fiziksel riskler ve iklim dayanıklılığı kurumsal planlara ve önemli yatırım kararlarına kademeli olarak dâhil edilir.
- Kurumsal sera gazı envanteri uluslararası kabul görmüş ilkelerle geliştirilir. Doğrudan emisyonlar ve satın alınan enerji emisyonları temel alınır; önemli diğer dolaylı emisyon kategorileri veri kalitesi ve önemlilik değerlendirmesine göre kademeli olarak kapsama alınır. ISO 14064-1 ile uyumun ve bağımsız doğrulamanın kapsamı uygulama planında programlanır.
- Öncelik gerçek emisyon azaltımıdır; denkleştirme azaltımın yerine geçmez ve kalan emisyonlar için kullanıldığında ayrı açıklanır.
- Emisyonlar, hedefler ve uyum faaliyetleri yıllık izlenir; uygun güvence süreçleriyle değerlendirilen ilerleme, sapmalar ve önemli sınırlılıklar kamuya açık sürdürülebilirlik raporunda paylaşılır.
- İklim değişikliğinin nedenleri ve etkileri, sera gazı emisyonlarının azaltılması, iklim risklerine uyum ve toplumsal dayanıklılık konularında araştırma ve proje faaliyetleri yürütülmesi desteklenir. Öğretim üyeleri ve öğrencilerin disiplinler arası çalışmalar geliştirmeleri ve kamu kurumları, yerel yönetimler, sektör kuruluşları ve sivil toplumla ortak projeler yürütmeleri teşvik edilir. Araştırma sonuçlarının yerleşke uygulamalarına, toplumsal farkındalığa ve bilim temelli iklim çözümlerine aktarılması desteklenir.

09 Enerji Yönetimi

Amaç ve Kapsam:

Bu politika Üniversitenin mülkiyetinde, kullanımında veya operasyonel kontrolünde bulunan binalar, teknik sistemler, laboratuvarlar, bilgi teknolojileri altyapısı, açık alanlar ve enerji kullanan diğer faaliyetler için geçerlidir. Amaç, hizmetlerin sürekliliğini korurken enerji talebini azaltmak, verimliliği artırmak, fosil yakıt bağımlılığını düşürmek ve güvenilir yenilenebilir enerji kullanımını geliştirmektir.

Bu kapsamda;

- Enerji yönetiminde enerji ihtiyacının azaltılmasına ve enerji verimliliğinin artırılmasına öncelik verilir; yenilenebilir enerji kullanımı yaygınlaştırılır.
- Enerji tüketimi ve başlıca tüketim alanları güvenilir verilere dayalı olarak izlenir; ölçüm altyapısı, ihtiyaçlar ve enerji tasarrufu potansiyeli dikkate alınarak geliştirilir.
- Bina, ekipman ve işletmeye ilişkin kararlarda yaşam döngüsü boyunca enerji ve kaynak tüketimi ile toplam maliyet dikkate alınır; düzenli bakım, verimli tasarım ve kullanıcı katılımı desteklenir. Tasarruf uygulamaları, kullanıcı konforundan, iç hava kalitesinden ve iş sağlığı ve güvenliğinden ödün verilmeden yürütülür.
- Yenilenebilir enerji seçenekleri yerinde üretim, güvenilir tedarik ve uygun nitelik belgeleri bakımından değerlendirilir.
- Enerji verimliliği, yenilenebilir enerji, temiz enerji teknolojileri ve enerji kaynaklı emisyonların azaltılması alanlarında araştırma, proje ve uygulamalı çalışmalar desteklenir. Öğretim üyeleri ve öğrencilerin ilgili sektör ve kurumlarla ortak çözümler geliştirmeleri teşvik edilir; uygun yerleşke sistemlerinin araştırma, pilot uygulama ve öğrenme ortamı olarak kullanılması desteklenir. Çalışmaların enerji tasarrufu ve emisyon azaltımına katkısı bilimsel yöntemlerle değerlendirilir.
- Enerji tüketimi, yoğunluğu ve yenilenebilir enerji kullanımı yıllık olarak baz yıl ve hedeflerle karşılaştırılır; sonuçlar ve önemli yöntem değişiklikleri kamuya açık sürdürülebilirlik raporunda paylaşılır.

10 Sorumlu Tüketim ve Kaynak Verimliliği

Amaç ve Kapsam:

Bu politika, Üniversitenin satın aldığı, kullandığı veya kullanım ömrü sonunda yönettiği malzeme ve ürünlerin tamamında kaynak ihtiyacının azaltılmasını ve döngüsel kullanımın geliştirilmesini amaçlar. Politika kapsamında, kâğıt, plastik, elektronik ekipman, mobilya, laboratuvar sarfı, kimyasallar, yapı malzemeleri ve diğer önemli kaynak akışları risk ve tüketim düzeylerine göre ele alınır.

Bu kapsamda;

- Kaynak yönetiminde gereksiz tüketimin önlenmesi, kullanım ömrünün uzatılması, paylaşım, onarım, yeniden kullanım ve geri dönüşüm sıralaması esas alınır; mevcut varlıkların etkin kullanımı önceliklendirilir.
- Ürün seçiminde dayanıklılık, onarılabilirlik, malzeme içeriği ve kullanım ömrü sonu etkileri gözetilir. Sağlık ve güvenlik açısından zorunlu olmayan tek kullanımlık ürünler azaltılır.
- Dijitalleşmenin kaynak tasarrufu ile enerji, elektronik atık, erişilebilirlik ve bilgi güvenliği etkileri birlikte değerlendirilir; elektronik ekipmanın güvenli yeniden kullanımı ve uygun geri kazanımı desteklenir.
- Önemli ve izlenebilir kaynak akışlarından başlanarak baz değerler ve azaltım hedefleri kademeli geliştirilir. Tüketim, yeniden kullanım ve döngüsellik sonuçları yıllık değerlendirilerek kurumsal sürdürülebilirlik raporlamasına aktarılır.

11 Su Yönetimi

Amaç ve Kapsam:

Bu politika içme-kullanma suyu, peyzaj sulaması, laboratuvar ve teknik kullanımlar, yağmur suyu, yeniden kullanılan su ve atıksu dâhil olmak üzere Üniversitenin suyla ilişkili faaliyetlerini kapsar. Üniversite, temiz suyu temel bir insan hakkı ve sınırlı doğal kaynak olarak kabul eder; güvenli erişim, verimli kullanım, kirliliğin önlenmesi ve havza etkilerinin azaltılmasını birlikte gözetir.

Bu kapsamda;

- Su yönetiminde güvenli ve erişilebilir içme suyu, verimlilik, kirliliğin önlenmesi ve ekosistemlerin korunması birlikte gözetilir. Kullanım ve deşarjlar mevcut verilerle izlenir; kaçaklar giderilir ve ölçüm altyapısı geliştirilir.
- Su tasarrufu sağlayan tasarım çözümleri, suyun güvenli biçimde yeniden kullanımı ve yağmur suyundan yararlanma olanakları değerlendirilir; bu uygulamalarda insan sağlığının korunması, mevzuata uygunluk ve çevresel fayda gözetilir. Faaliyetlerden kaynaklanan kirleticilerin kontrolsüz biçimde alıcı ortamlara deşarjı önlenir.
- Su ayak izi, yerel su stresi ve ekosistem etkileri; ISO 14046 yaklaşımı, veri mevcudiyeti, önemlilik ve kapasite doğrultusunda kademeli değerlendirilir.
- Su verimliliği, su kalitesinin korunması, su ayak izi, atıksu yönetimi, yağmur suyu kullanımı, güvenli yeniden kullanım ve su stresi alanlarında araştırma ve proje faaliyetleri desteklenir. Öğretim üyeleri ve öğrencilerin kamu kurumları, yerel yönetimler, sektör kuruluşları ve diğer paydaşlarla ortak çalışmalar geliştirmeleri teşvik edilir. Araştırma sonuçlarının yerleşke su yönetimine ve toplumun suyla ilgili sorunlarına uygulanabilir çözümler üretmek üzere kullanılması desteklenir.
- Su kullanımı ve önemli etkiler yıllık izlenir; hedeflere göre ilerleme, iyileştirmeler ve yöntemsel sınırlılıklar kurumsal sürdürülebilirlik raporunda açıklanır.

12 Atık Yönetimi

Amaç ve Kapsam:

Bu politika, Üniversite faaliyetleri sonucunda oluşan evsel, ambalaj, organik, elektronik, tehlikeli, tıbbi, bakım ve inşaat atıklarını kapsar. Atık yönetiminde temel amaç oluşan atığı taşımak veya bertaraf etmek değil, kaynağında önlemek ve malzemenin değerini mümkün olan en uzun süre korumaktır.

Bu kapsamda;

- Atık yönetiminde önleme, azaltma, yeniden kullanım, geri dönüşüm, geri kazanım ve güvenli bertaraf hiyerarşisi uygulanır; satın alma ve faaliyet planlamasında atık oluşumunun azaltılması gözetilir.
- Atıklar türlerine göre kaynağında ayrı toplanır; özellikle tehlikeli ve tıbbi atıkların depolanması, taşınması ve teslimi mevzuata uygun, güvenli ve yetkili kişilerce yürütülür.
- Atık hizmeti sağlayıcılarının yetkinliği doğrulanır; tür, miktar ve nihai işlem yöntemi izlenebilir kayıtlarla desteklenir. Geri kazanım beyanları güvenilir teslim ve işlem kanıtlarına dayanır; uygun alanlarda veri altyapısı geliştirilir.
- Atık verileri, önleme ve geri kazanım sonuçları düzenli değerlendirilir; hedeflere göre ilerleme, veri boşlukları ve iyileştirme ihtiyaçları yıllık sürdürülebilirlik raporunda açıklanır.

13 Biyoçeşitlilik ve Ekosistemlerin Korunması

Amaç ve Kapsam:

Bu politika öncelikle Üniversite yerleşkelerindeki yeşil alanları, habitatları, türleri ve bunları etkileyen faaliyetleri kapsar. Yerleşke dışındaki önemli ekosistem etkileri risk ve veri mevcudiyetine göre sonraki aşamalarda değerlendirilir.

Bu kapsamda;

- Yerleşkedeki karasal ekosistemin korunması ve sürdürülebilir kullanımı esastır. Bozulmuş veya zarar görmüş alanlarda, ekolojik özellikler ve yerel türler dikkate alınarak restorasyon ve iyileştirme önlemleri planlanır; uygulama sonuçları izlenir. İstilacı türlerin yayılması önlenir, pestisit ve diğer çevresel baskılar sınırlandırılır.
- Üniversite faaliyetlerinin yerleşke dışındaki biyolojik çeşitlilik ve ekosistemler üzerindeki önemli etkileri, risk düzeyi ve mevcut veriler dikkate alınarak kademeli olarak değerlendirilir. Üniversite faaliyetlerinden etkilenebilecek alanlarda bulunan türlerin koruma durumu, IUCN Kırmızı Listesi ve ilgili ulusal koruma listeleri dikkate alınarak değerlendirilir. Bu listelerde yer alan türlerin ve habitatlarının belirlenmesi, uygun aralıklarla izlenmesi ve korunması için riskle orantılı önlemler geliştirilir. Bulgular bakım, yatırım ve alan kullanım kararlarına yansıtılır; hassas tür ve konum bilgileri koruma gereklilikleri gözetilerek yönetilir.
- Eğitim, araştırma ve paydaş katılımı süreçlerinde canlıların zarar görmemesi ve habitatların korunması gözetilir.
- Biyoçeşitlilik ve ekosistemler üzerindeki önemli etkiler ile koruma ve iyileştirme faaliyetleri düzenli olarak izlenir; envanter ve uygulama sonuçları yıllık sürdürülebilirlik raporlamasına dâhil edilir.

14 Sürdürülebilir Satın Alma

Amaç ve Kapsam:

Bu politika, mal, hizmet, yapım işi, danışmanlık, kiralama ve dış kaynak kullanımına ilişkin ihtiyaç belirleme aşamasından sözleşmenin kapanışına kadar bütün satın alma yaşam döngüsünü kapsar. Üniversite, satın alma gücünü olumsuz çevresel ve toplumsal etkileri azaltmak, etik iş uygulamalarını güçlendirmek ve yenilikçi çözümleri desteklemek amacıyla kullanmayı benimser.

Bu kapsamda;

- Satın alma kararlarında alımın gerekliliği, ihtiyacın mevcut varlıklarla karşılanma olanakları ve satın alınacak ürün veya hizmetin yaşam döngüsü boyunca oluşabilecek ekonomik, çevresel ve sosyal etkileri değerlendirilir.
- ISO 20400 rehberliğinde, öncelikli satın alma kategorilerine ve tedarikçilere ilişkin riskler belirlenir; insan hakları, çalışma koşulları, çevre ve etik açısından yüksek risk taşıyan tedarikçi ilişkilerinde daha kapsamlı inceleme ve değerlendirme yapılır.
- Sürdürülebilirlik şartları ürün/hizmet değerlendirme, sözleşme, teslimat kabulü ve performans izleme aşamalarına yansıtılır.
- Satın alma süreçlerindeki tercihler rekabet, kalite ve mevzuat koşullarıyla dengeli uygulanır; çıkar çatışması ve yolsuzluk kontrolleri ISO 37001 sistemiyle ilişkilendirilir.
- Tedarikçi iyileştirmeleri desteklenir; ağır veya giderilmeyen ihlallerde yaptırım ve ilişki sonlandırma değerlendirilir.
- Sürdürülebilirlik ölçütlerinin satın alma ve tedarikçi yönetimi süreçlerine uygulanması yıllık olarak değerlendirilir; yüksek riskler, düzeltici faaliyetler ve iyileştirme sonuçları raporlanır.

15 Sürdürülebilir Gıda

Amaç ve Kapsam:

Bu politika, Üniversite yerleşkelerinde sunulan veya Üniversite adına düzenlenen her türlü etkinlikte sunulan gıda hizmetlerini kapsar. Üniversite güvenli ve yeterli gıdaya erişimini iç paydaşlarının refahının bir unsuru olarak görür; beslenme, ekonomik erişilebilirlik, kültürel çeşitlilik, çevresel etki ve etik tedarik konularını birlikte ele alır.

Bu kapsamda;

- Gıda hizmetlerinde güvenli, besleyici, ekonomik olarak erişilebilir ve kapsayıcı seçenekler sunulur. Hijyen, izlenebilirlik ve alerjen yönetimi sağlanır; menü ve özel diyet bilgileri açıkça paylaşılır.
- Özel diyet gereksinimleri, hizmet kapasitesi ve gıda güvenliği koşulları gözetilerek mümkün olduğu ölçüde karşılanır.
- Düşük gelirli öğrencilerin sağlıklı gıdaya erişimi gözetilir.
- Tedarik kararlarında sürdürülebilir tarım uygulamaları, biyolojik çeşitliliğin korunması, suyun verimli kullanımı ve kimyasalların sorumlu kullanımı gözetilir. Ürünlerin üretim, taşıma ve ambalajlama süreçlerinden kaynaklanan çevresel etkileri ve sera gazı emisyonları birlikte değerlendirilir; belirlenen ölçütlere uygunluk, izlenebilir kayıtlarla desteklenir.
- Gıda israfı önlenir; yenilebilir fazla gıdanın güvenli bağışı önceliklendirilir, organik atıkların geri kazanımı desteklenir.
- Gıda hizmetlerinin erişilebilirlik, sağlık, sorumlu tedarik ve israfın önlenmesi bakımından performansı düzenli olarak değerlendirilir; sonuçlar yıllık sürdürülebilirlik raporunda açıklanır.

16 | Sürdürülebilir Ulaşım ve Hareketlilik

Amaç ve Kapsam:

Bu politika öğrencilerin, çalışanların, ziyaretçilerin ve hizmet sağlayıcıların kampüse erişimi ile Üniversite kaynaklı iş seyahati ve taşımacılık faaliyetlerini kapsar. Üniversite, ulaşım ve hareketliliği iklim ve hava kalitesi üzerindeki etkileri, sağlık, güvenlik, erişilebilirlik, zaman ve ekonomik maliyet boyutlarıyla değerlendirir; çevresel etkisi düşük ulaşım seçeneklerinin kullanımını teşvik eder.

Bu kapsamda;

- Ulaşımda yürüme, toplu taşıma gibi düşük emisyonlu seçenekler önceliklendirilir; güvenli, erişilebilir ve ekonomik hareketlilik desteklenir.
- Engelli bireyler ve farklı ulaşım gereksinimleri olan gruplar için düzenlemeler geliştirilir. Sürdürülebilirlik gerekçesi erişilebilirlik ve güvenlik ihtiyaçlarını sınırlayamaz.
- İş seyahatlerinde ihtiyaç, çevrim içi katılım ve düşük karbonlu alternatifler değerlendirilir. Araçlarda verimlilik, güvenlik ve uygun bakım sağlanır.
- Ulaşım biçimleri, erişilebilirlik ihtiyaçları ve ulaşımdan kaynaklanan çevresel etkiler periyodik olarak değerlendirilir; sürdürülebilir ulaşım alanındaki ilerleme yıllık olarak raporlanır.

www.tedu.edu.tr